

PATVIRTINTA

Kauno Juozo Urbšio progimnazijos direktoriaus
2020 m. spalio 12 d. įsakymu Nr. V –88

KAUNO JUOZO URBŠIO PROGIMNAZIJOS SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kauno Juozo Urbšio progimnazijos (toliau – Progimnazija, Mokykla) smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis smurto ir patyčių prevencijos rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“.

2. Aprašo paskirtis – padėti mokyklos bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką.

3. Aprašo tikslas – siekiant ugdyti pozityvų mokinio elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą mokykloje, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, klasės, mokyklos, šeimos lygmeniu, siekiant užkirsti kelią smurtui ir patyčioms.

4. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

4.1. į smurtą ir patyčias reaguojama nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

4.2. kiekvienas progimnazijos administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ar patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

4.3. veismų imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ar patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;

4.4. kiekvienas progimnazijos bendruomenės narys turi sugebėti tinkamai reaguoti smurto ar patyčių situacijoje.

5. Progimnazijos bendruomenės nariai turi būti supažindinti su tvarka, reglamentuota Apraše.

6. Apraše vartojamos sąvokos:

6.1. **Smurtas** – veikimu ar neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę, moralinę, materialinę ar neturtinę žalą.

6.2. **Patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

6.3. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

6.3.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.3.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.3.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.3.4. **patyčios virtualioje erdvėje**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešas gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.4. **Patyčias patiriantis vaikas** – mokinys, iš kurio yra tyčiojama.

6.5. **Besityčiojantis** – mokinys ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.

6.6. **Patyčias patiriantis suaugęs** – administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys(-iai).

6.7. **Patyčių stebėtojas** – mokinys ar kitas asmuo, matantis ar žinantis apie patyčias.

6.8. **Patyčių ir smurto prevencija** – veikla, skirta patyčių ir smurto rizikai mažinti imantis progimnazijos bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

6.9. **Patyčių ir smurto intervencija** – progimnazijos vadovo, pavaduotojų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų progimnazijos darbuotojų koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat – švietimo pagalbos priemonių visuma, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus).

6.10. **Patyčių ir smurto prevencijos ir intervencijos stebėsena** – patyčių ir smurto situacijos progimnazijoje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

6.11. **Prevencinė programa** – planingų ir sistemingų priemonių, padedančių stiprinti mokinio asmenybės ir aplinkos apsauginius veiksmus ir mažinti rizikos veiksnių įtaką, visuma.

II SKYRIUS

SMURTO IR/AR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi Progimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi mokyklos vadovas, Vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, o jos vykdyme dalyvauja visi mokyklos bendruomenės nariai.

8. Progimnazijos vadovas yra atsakingas už smurto ir patyčių prevencijos tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio progimnazijos smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, pristatymą mokyklos bendruomenei ir vykdymą.

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja mokyklos Vaiko gerovės komisija, kuri kiekvienais metais:

9.1. inicijuoja anoniminę mokinių apklausą dėl smurto /patyčių ir apibendrina jos rezultatus;

9.2. atlieka progimnazijoje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę;

9.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.5. teikia siūlymus progimnazijos vadovui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo mokykloje, gimnazijos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo smurto ir patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais.

10. Klasių vadovai analizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie smurtą ir patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA PROGIMNAZIJOJE

11. Visais įtariamų ir realių smurto ir patyčių atvejais kiekvienas progimnazijos administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas reaguodamas (1 priedas):

11.1. įsikiša, įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius įtarimą keliančius veiksmus; esant elektroninėms patyčioms, išsaugo įrodymus (išsaugo įrašą, nuotraukas ir pan.);

11.2. primena mokiniui, kuris smurtauja ir/ar tyčiojasi, Mokyklos mokinių vidaus tvarkos taisykles;

11.3. jei mokiniui reikia pagalbos, kreipiasi į visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, esantį mokykloje, į tėvus (globėjus, rūpintojus), esant reikalui kviečia policiją, greitąją pagalbą); vykstant nuotoliniam mokymui(si) pagalbos kreipiasi į tėvus (globėjus, rūpintojus), klasės vadovą, mokytoją, socialinį pedagogą ar psichologą;

11.4. informuoja kitus atsakingus asmenis apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias ar smurtą;

12. Bet kuris mokyklos darbuotojas, įtaręs ar pastebėjęs patyčias elektroninėje erdvėje arba gavęs apie jas pranešimą:

12.1. esant galimybei išsaugo vykstančių patyčių elektroninėje erdvėje įrodymus ir nedelsdamas imasi reikiamų priemonių patyčioms virtualioje erdvėje stabdyti;

12.2. įvertina grėsmę mokiniui ir, esant poreikiui, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus, globėjus, rūpintojus) ir/ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (policiją);

12.3. pagal galimybes surenka informaciją apie besityčiojančių asmenų tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;

12.4. informuoja patyčias patyrusio mokinio klasės vadovą apie patyčias elektroninėje erdvėje ir pateikia įrodymus (išsaugotą informaciją);

13. Mokinys, patyręs patyčias arba jas pastebėjęs:

13.1. nedelsdamas praneša klasės vadovui;

13.2. nesant klasės vadovo, praneša bet kuriam pagalbos specialistui ar administracijos atstovui;

14. Tėvai (globėjai, rūpintojai) sužinoję apie smurtą ar pastebėję patyčių atvejį:

14.1. nedelsdami informuoja klasės vadovą;

14.2. jei besityčiojantis asmuo yra mokyklos darbuotojas, nedelsdami informuoja mokyklos direktorių (direktoriaus pavaduotoją);

14.3. sužinoję apie patyčias elektroninėje erdvėje, tėvai privalo pranešti klasės vadovui, socialiniam pedagogui ar Vaiko gerovės komisijos atstovui;

15. Klasės vadovas gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar vykstančias patyčias ar smurtą:

15.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių/smurto atvejis;

15.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui, kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

15.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną ir jei patyčios kartojasi :

15.3.1. pildo pranešimo apie patyčias formą (2 priedas); ją perduoda Vaiko gerovės komisijos pirmininkui ar socialiniam pedagogui;

15.3.2. toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su Vaiko gerovės komisijos pirmininku, mokyklos specialistais ir informuoja apie pokyčius.

16. Vaiko gerovės pirmininkas, gavęs informaciją apie patyčias /smurtą mokykloje:

16.1. imasi spręsti smurto ar patyčių situaciją;

16.2. numato veiksmų planą, supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

16.3. informuoja mokyklos vadovą apie esamą situaciją.

17. Mokyklos vadovas, sužinojęs apie mokyklos darbuotojo patiriamas patyčias arba tyčiojimąsi iš kito asmens, nedelsiant imasi poveikio priemonių taikymo.

18. Visiems smurto ir patyčių dalyviams pagal individualius poreikius progimnazijoje teikiama psichologo, socialinio pedagogo ir/ar mokytojų pagalba.

IV SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA NUOTOLINIO MOKYMO METU

19. Mokykloje vykdant mokymą nuotoliniu būdu, padidėjus rizikai netinkamam elgesiui ir elektroninėms patyčioms virtualioje erdvėje, numatomi patyčių intervencijos žingsniai:

19.1. mokytojas:

19.1.1. prieš vesdamas virtualią pamoką, supažindina mokinius su taisyklėmis virtualioje pamokoje (3 priedas);

19.1.2. virtualios pamokos pradžioje ir eigoje atkreipia dėmesį, ar nėra prisijungusių pašalinių asmenų. Juos aptikus, atjungia iš virtualios pamokos prieigos. Pašaliniams asmenims prisijungiant per dažnai, pamokos dalyvius turi „išsileisti“ po vieną (rekomenduojama aktyvuoti mokinių prieigą prie virtualios pamokos individualiai);

19.1.3. mokytojas, esant poreikiui, konsultuojasi su IKT specialistu dėl techninių nesklandumų, jei reikia atjungti mokinį nuo virtualios pamokos prieigos;

19.1.4. pastebėjęs įtariamą ar galimą patyčias iš karto reaguoja:

19.1.4.1. nutraukia bet koki netinkamą elgesį ir išpėja mokinį(-us), jog tai yra elektroninės patyčios, jos turi liautis, t. y. primena mokiniui, kuris netinkamai elgiasi Mokyklos mokinių vidaus tvarkos taisykles;

19.1.4.2. nesant poveikiui, mokytojas atjungia netinkamai besielgiantį mokinį (-us) nuo virtualios pamokos prieigos. Apie netinkamą mokinio elgesį informuoja klasės vadovą ir mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus);

19.1.4.3. nesiliaujant elektroninėms patyčioms, socialinis pedagogas organizuoja intervencinį pokalbį su netinkamai besielgiančiu mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais), klasės vadovu ir administracijos atstovu;

19.2. Mokinys, pastebėjęs ar patyręs elektronines patyčias, informuoja mokyklos pagalbos specialistus ar klasės vadovą;

19.3. Klasės vadovas, organizuoja klasių valandėles bent kartą per mėnesį ar dažniau, ypatingą dėmesį skiriant bendravimo virtualioje erdvėje kultūrai/etikai, saugiam elgesiui internete aptarti.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.

21. Visi Progimnazijos bendruomenės nariai (mokiniai, mokytojai, pagalbos mokiniui specialistai, mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai), mokyklos darbuotojai) supažindinami su šiuo Aprašu.

22. Aprašas skelbiamas mokyklos svetainėje.

**KAUNO JUOZO URBŠIO PROGIMNAZIJOS
REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS SCHEMA**

PASTEBĖJUS AR ĮTARUS PATYČIAS	
Bet kuris mokyklos darbuotojas turi nedelsiant reaguoti ir stabdyti patyčias	
Apie įvykį pranešti klasės vadovui	
Klasės vadovas skubiai aiškinasi situaciją, kalbasi su mokiniais, jų tėvais, stebi situaciją	
Pastebėjus, kad patyčios kartojasi, užpildo pranešimo apie patyčias formą (Priedas nr.2) ir perduoda Vaiko gerovės komisijos pirmininkui, ar socialiniam pedagogui	
Užpildytą formą priėmęs asmuo, ją registruoja Patyčių registracijos žurnale ir	
Imasi spręsti patyčių situaciją, bendrauja su patyčių dalyviais, jų tėvais	Sukviečia Vaiko gerovės komisijos posėdį ir imasi spręsti patyčių situaciją, bendrauja su patyčių dalyviais, jų tėvais

**KAUNO JUOZO URBŠIO PROGIMNAZIJOS
PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA**

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐	Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, išpyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);
☐	Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;
☐	Elektroninės: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).
☐	Kiti pastebėjimai (įrašyti)_____.
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, <u>patyrusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>kuris tyčiojosi</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>stebėjusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Mokyklos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su:

Vaiku patyrusiu patyčias:	
Vaiku, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

VIRTUALIOS PAMOKOS TAISYKLIŲ REKOMENDACIJOS

1. Virtualiose pamokose galioja tokios pačios drausmės ir mandagaus elgesio taisyklės kaip ir mokykloje.
  2. Negalima siųsti, perduoti jokių prisijungimo prie „virtualios klasės“ nuorodų ar duomenų kitiems asmenims.
  3. Prisijungimas. Junkitės prie virtualios pamokos naudodami atsiųstą nuorodą, laukelyje „Your Name“ nurodykite savo VARDĄ ir PAVARDE. Jei norėsite virtualios pamokos metu kalbėti, turite leisti programai naudoti mikrofoną.
  4. Garso reguliavimas. Prisijungę prie virtualios pamokos, IT (kompiuterio, planšetės, išmaniojo telefono ar kt.) įrenginio ekrano apačioje, matysite įrankių juostą, kur galite nustatyti garso parametrus. Siekiant užtikrinti geriausią garso kokybę, KALBANT MOKYTOJUI VISŲ PRAŠOME IŠJUNGTI MIKROFONĄ (paspausti mikrofono ženklelį įrankių juostos kairėje – mikrofonas taps perbrauktas). Taip pat prašome pamokos metu IŠJUNGTI JŪSŲ TELEFONO GARSA.
  5. Klausimų pateikimas. Norėdami pateikti klausimą mokytojui, įjunkite susirašinėjimo lauko „Chat“ rodomą ir parašykite jį čia: „Type message here“. Jei norėsite kalbėti, pakelkite ranką paspausdami „Raise hand“ mygtuką.
  6. Pašalinimas iš virtualios pamokos. Mokinys susirašinėjimo lauke pateikiantis nekorektišką, užgaulų tekstą, trukdantis pamokos eigai bus pašalintas iš pamokos, atjungiant mokinio prieigą iš virtualios pamokos.
  7. Atsijungimas. Norėdami atsijungti nuo virtualios pamokos, paspauskite „Leave Meeting“.
  8. Virtualią pamoką mokytojui rekomenduojama įrašyti.
-